

КАНАДА

Канада (англ. Canada)

Код згідно міжнародної класифікації – **CA, CAN**

Код країни-виробника товару – **754-755**

Міжнародний телефонний код – **+1**

Домен – **.ca**

Посольство України у Канаді

Керівник:

Андрій Віталійович

ШЕВЧЕНКО

Надзвичайний і

Повноважний Посол

Адреса:

310 Somerset St. West,

Ottawa, ON, K2P 0J9, Canada

телефон:

+1 613 230 29 61

факс:

+1 613 230 24 00

E-mail:

emb_ca@mfa.gov.ua

Веб-сайт:

<http://canada.mfa.gov.ua>

Генеральні консульства

України у м.Едмонтон, в

Торонто

Посольство Канади в Україні

Керівник:

Лариса ГАЛАДЗА-

КРОНІН

Надзвичайний і

Повноважний Посол

Адреса:

01901, м. Київ, вул.

Костельна, 13-А

телефон:

(+38 044) 590-31-00

факс:

(+38 044) 590-31-09

комерційний відділ

(+38 044) 590-31-87

відділ розвитку

(+38 044) 590-31-34

E-mail:

kyiv@international.gc.ca

Веб-сайт:

<http://www.ukraine.gc.ca>

Почесне консульство Канади в м.Львів

Керівник:

Оксана Анастасія

Винницька-Юсипович

Почесний консул

Адреса: 79056, м. Львів, вул.

Академіка Богомольця, 2,

кв. 4

телефон: (+38 032) 260 15 72

факс: (+38 032) 260 11 54

E-mail: oksmyr@mail.lviv.ua

Консульський округ:

Львівська, Закарпатська,

Волинська, Івано-

Франківська,, Чернівецька,

Тернопільська, Рівненська,

Хмельницька, Житомирська

та Вінницька області

Столиця: **Оттава**.

Найбільші міста: *Торонто, Монреаль, Ванкувер, Калгарі*

Різниця у часі між Києвом та Оттавою – 7 годин

Відстань від Одеси до Оттави – 7520 км.

Аеропорти, які обслуговують рейси з України: Торонто Пірсон Інтернешнл, Едмонтон Інтернешнл, Ванкувер Інтернешнл

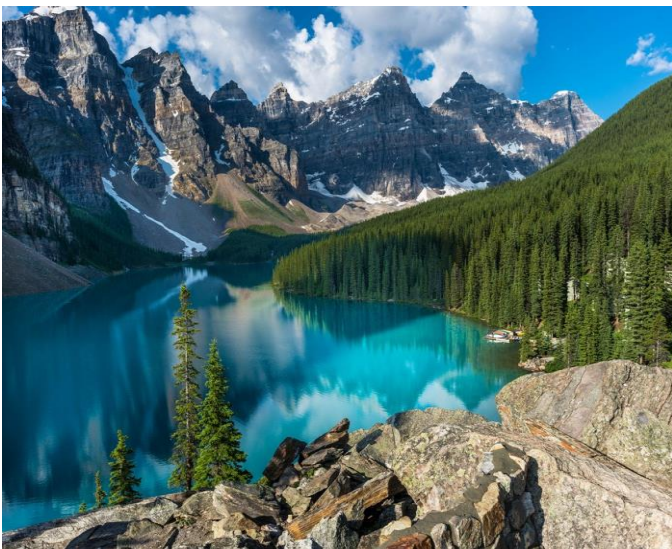
Середній час у дорозі – 18 год.

Ціна квитка на літак – від 14 тис грн.

Валюта країни: канадський долар (CAD)

1 CAD = 28,70 грн

Мови в країні: англійська, яка є рідною мовою 17,3 млн канадців, та французька, якою розмовляють 6,7 млн людей – дві офіційні мови Канади. Водночас для багатьох рідними є інші мови, такі, наприклад, як українська, китайська, німецька, польська, іспанська, португальська, італійська, нідерландська, арабська та інші.

Країна, що займає північну частину Північної Америки та майже половину площі континенту, простягаючись від Атлантичного океану на сході до Тихого океану на заході. Це друга за площею країна світу (9 976 140 км²). Має сухопутний кордон з США та Данією на острові Ганса (після врегулювання територіального конфлікту з Данією).

Одна з найбільш розвинених країн світу з високим рівнем доходу. Кількість населення зростає, переважно за рахунок імміграції. Високий рівень урбанізації.

Основними факторами канадського клімату є розкид по широті (від паралелі 43° пн. ш. до 80° пн. ш.), перешкоди на заході західному масопереносу вологи з Тихого океану у вигляді високих Скелястих гір, протяжність континентальних територій на відносно високих широтах, що призводить до сильного охолодження взимку, і близькість Північного Льодовитого океану, що робить літо прохолодним. Канадський клімат характеризується холодною зимою і прохолодним або помірним і вологим літом з великою тривалістю дня. Клімат і температури сильно змінюються залежно від регіону. Територія Канади лежить у трьох кліматичних поясах, з півночі на південь: полярному, субполярному і помірному.

Чисельність населення близько 39 млн
Робоча сила: 20,6 млн
Частка урбанізованого населення: 81,8 %
Рівень безробіття: 7,4 %
Індекс людського капіталу: 0,79 (оцінка за методикою від 0 до 1).
Кількість домогосподарств: 15,7 млн
Розмір домогосподарств: 2,6 особи

Політика Канади діє в рамках парламентської демократії та федеральної системи парламентського уряду з сильними демократичними традиціями. Канада є конституційною монархією, в якій голова держави – монарх. На практиці виконавчі повноваження керуються Кабінетом Міністрів, комітетом міністрів Корони, відповідальним перед обраним Палатою громад Канади та обраними та очолюваними Прем'єр-міністром Канади.

Канаду часто називають «повною демократією», з традиціями лібералізму та поміркованою, центристською політичною ідеологією. У країні існує багатопартійна система, законодавча практика якої є успадкованою із неписаних конвенцій і прецедентів, встановлених Вестмінстерським парламентом Сполученого Королівства.

Канадці сповідують велику кількість релігій. За останнім переписом 77,1 % канадців вважають себе християнами, їх велику частину складають католики (43,6 % канадців). Найбільш важлива протестантська церква – Об'єднана церква Канади (кальвіністи); приблизно 17 % канадців не пов'язують себе ні з якою релігією, а решта населення (6,3 %) сповідує відмінні від християнства релігії (найчастіше іслам).

Міжнародне співробітництво і економіка

Канада є одним з найпомітніших союзників України, який підтримує територіальну цілісність та суверенітет нашої держави. Канада є послідовним прихильником інтеграції України в НАТО та ЄС. Такий підхід є надпартійним і консенсусним для канадського політичного істеблішменту.

У питанні Криму Оттава послідовно дотримується політики невизнання.

З 2 по 4 липня 2019 Канада була співорганізатором третьої Міжнародної конференції з питань реформ в Україні. Друзі та партнери України з 37 країн зібрались, щоб підтримати процес реформування України та її шлях до євроатлантичної інтеграції.

Угода про вільну торгівлю між Україною та Канадою була підписана 11 липня 2016 року. З моменту набуття чинності (1 серпня 2017 року) Угода відкриє для українських експортерів товарів 98 % канадського ринку. Ввізні мита на сільськогосподарські товари будуть негайно скасовані (за виключенням 108 тарифних ліній, доступ по яких відкриється у рамках квот), а також на всі промислові товари (крім легкових автомобілів із 7-річним перехідним періодом скасування ввізних мит). Для вказаних 108 тарифних ліній сільськогосподарських товарів вітчизняні експортери матимуть можливість постачати товари за нульовою ставкою ввізного мита в рамках глобальних квот Канади. Україні вдалося відстояти асиметричну порівняно з Канадою лібералізацію доступу до свого ринку у чутливих

галузях. Так, з моменту набрання чинності Угодою, Україна негайно скасує тарифи для близько 80 % товарів імпорту з Канади, в той же час для деяких сільськогосподарських та промислових товарів застосовуватимуться перехідні періоди у 3, 5, 7 років для зниженням тарифів.

Розвитку двосторонніх торговельних відносин також сприяє діяльність [Канадсько-української торгової палати](#).

Провідну роль відіграє сектор послуг, а у промисловості – виробництво обладнання для транспорту, хімікатів, виробів з дерева, паперу і продуктів харчування. Має потужну галузь видобутку нафти та природного газу. Прогноз росту ВВП у 2022 році – 3,9 %.

Інфляція – 3,4 %.

Індекс ведення торгівлі через кордон – 51.

Індекс легкості ведення бізнесу (англ. Ease of Doing Business Index)

(обчислюють для порівняння простоти підприємницької діяльності між країнами світу, що укладається Світовим банком на основі річних даних) – 23 місце серед країн світу.

Індекс сприйняття корупції – 74 (сприймаються за методикою як менш корумповані країни від 99 до 50 балів).

Топ експорту

Реактори ядерні, котли, машини, обладнання і механічні пристрої; їх частини
Мінеральні палива
Деревина і вироби з неї
Дорогоцінне та напівдорогоцінне каміння, метали та вироби з них, біжутерія, монети
Засоби наземного транспорту, крім залізничного або трамвайного рухомого складу, їх частини та обладнання

Топ імпорту

Реактори ядерні, котли, машини, обладнання і механічні пристрої; їх частини
Електричні машини і обладнання
Пластмаси, полімерні матеріали та вироби з них
Мінеральні палива
Засоби наземного транспорту, крім залізничного або трамвайного рухомого складу, їх частини та обладнання

Основним торговельним партнером Канади є **США**, на які припадає близько 79 % обсягу імпорту країни. На другому місці – **Китай** з часткою 4,7 % імпорту. Частка України в імпорті Канади - 0,04 %.

Товарообіг між Україною та Канадою становив 420,7 млн дол США у 2021 році. Україна має від'ємне сальдо у торгівлі з Канадою – обсяг експорту (160,1 млн дол США) є меншим за обсяг імпорту (260,6 млн дол США).

Основні групи експорту товарів: чорні метали (21 % від загального обсягу; +164 % порівняно з 2020 роком); мідь і вироби з неї (21 %; +130 %); продукти переробки овочів (9 %; +990 %); засоби наземного транспорту (крім залізничного) (7 %; +98 %); залізничні локомотиви (7 %, +291 %).

Зовнішньоторговельній оборот між Одеською областю та Канадою у 2021 році становив 15,3 млн дол США (експорт товарів – 3,6 млн дол США (у 5,1 раза більше

2020 року), імпорт товарів – 11,7 млн дол США (+3,4 %)), сальдо від’ємне – 8,1 млн дол США.

Експорт з Одеської області до Канади

Соя
Насіння гірчиці
Просо
Гречка
Соки, води
Спортивні ігрові дитячі майданчики
Алюмінієві та металопластикові вікна
Обладнання для борошномельної промисловості та зернопереробки

Імпорт із Канади до Одеської області

Морожена риба
Сушені журавлина та чорниця
Перероблені овочі
Харчові добавки
Сухий корм для тварин

Міжнародні виставки

<i>Дата проведення</i>	<i>Назва</i>	<i>Місто проведення</i>	<i>Мають бути представлені</i>
01.10.2022	Whisky Ottawa Festival 2022	Оттава	• Продукти харчування та напої
04.10.2022 - 05.10.2022	Salon Industriel de Quebec (SIQ) 2022	Квебек	• Промислова інженерія
14.10.2022 - 16.10.2022	Edmonton Fall Home Show 2022	Едмонтон	• Дом та офіс • Меблі
14.10.2022 - 15.10.2022	Meat Industry Expo 2022	Ніагара-Фолс	• Морепродукти • Харчові продукти, напої • Обладнання для харчової промисловості
14.10.2022 - 15.10.2022	Rocky Mountain Wine & Food Festival Calgary 2022	Калгарі	• Харчові продукти, напої
20.10.2022 - 23.10.2022	Vancouver Fall Home Show 2022	Ванкувер	• Дом та офіс • Меблі
25.10.2022 - 26.10.2022	Grocery Innovations Canada 2022	Торонто	• Харчові продукти, напої
26.10.2022	Gordon Food Service Show Calgary 2022	Калгарі	• Харчові продукти, напої • Морепродукти
04.11.2022- 06.11.2022	The National Women's Show - Toronto 2022	Торонто	• Господарські товари
09.11.2022 - 12.11.2022	Farmfair International 2022	Едмонтон	• Сільське господарство
09.11.2022 - 10.11.2022	Expropast Montreal 2022	Монреаль	• Промислова інженерія
09.11.2022- 10.11.2022	Powder & Bulk Solids Montreal 2022	Монреаль	• Промислова інженерія
19.11.2022 - 20.11.2022	The National Women's Show - Quebec City 2022	Квебек	• Господарські товари
30.11.2022 - 02.12.2022	The Buildings Show 2022	Торонто	• Будівельні матеріали
19.01.2023 - 22.01.2023	Interior Design Show Toronto 2023	Торонто	• Дім та офіс
21.01.2023 - 21.01.2023	Alberta Food & Beverage Expo Lethbridge 2023	Летбридж	• Харчові продукти, напої
26.01.2023 - 28.01.2023	Pacific Agriculture Show 2023	Абботсфорд	• Сільське господарство

<i>Дата проведення</i>	<i>Назва</i>	<i>Місто проведення</i>	<i>Мають бути представлені</i>
25.02.2023 - 25.02.2023	Alberta Food & Beverage Expo Medicine Hat 2023	Медисин-Хат	• Харчові продукти, напої
03.03.2023 - 05.03.2023	Fraser Valley Womens Expo 2023	Чилливак	• Господарські товари
18.03.2023	Alberta Food & Beverage Expo Grande Prairie 2023	Гранд-Прери	• Продукти харчування, напої
01.04.2023	Alberta Food & Beverage Expo Red Deer 2023	Ред-Дір	• Продукти харчування, напої
24.04.2023 - 25.04.2023	Grocery & Specialty Food West 2023	Ванкувер	• Продукти харчування, напої
27.05.2023 - 28.05.2023	Planted Expo Vancouver 2023	Ванкувер	• Продукти харчування, напої • Овочі та фрукти

Сертифікати на експорт з України

1. Сертифікат здоров'я на харчові продукти нетваринного походження (додаток 1);

2. Методичні рекомендації щодо експорту харчових продуктів нетваринного походження (додаток 2);

3. Сертифікат здоров'я для харчових продуктів нетваринного походження для експорту з України (додаток 3);

4. Ветеринарний сертифікат на експорт з України до Канади бджолиних маток (2020) (додаток 4);

5. Форма сертифіката щодо розплідника походження для комерційного експорту собак віком до восьми місяців до Канади для цілей розведення, розважальних цілей виставки (постійне перебування), та передачі власнику тварини (2021) (додаток 5).

Особливості виходу на канадський ринок

Про механізми виходу на ринки Канади можна також дізнатися із наступних матеріалів (посилання):

- покрокова [інструкція щодо процедури імпорту товарів в Канаду](#)
- практичний [посібник щодо експорту товарів до Канади для українських малих та середніх підприємств](#), що підготовлений проєктом "CUTIS"
- перелік тендерних пропозицій зі зручною розбивкою на провінції/товари/послуги: <https://buyandsell.gc.ca/procurement-data/tenders>, <http://www.merx.com/>
- довідник [«Публічні закупівлі в Канаді»](#)
- база даних канадських імпортерів ([Canadian Importers Database](#))
- база даних торгівлі товарами Канади та США з 200 країнами світу – можливість пошуку за товарною позицією або за групою товарів - <https://www.ic.gc.ca/eic/site/tdo-dcd.nsf/eng/home>
- реєстрація канадських постачальників товарів та послуг, пошук конкурентів, бізнес-реєстри Канади <https://www.canada.ca/en/services/business/research/directoriestcanadiancompanies.html>

Технічне регулювання у Канаді складається з законів, регуляторних актів (регламентів) і стандартів;

- У Канаді діють три категорії стандартів: національні, розроблені органами зі стандартизації і обов'язкові. Перші дві категорії стандартів є добровільними, натомість обов'язковими є стандарти, посилення на які містяться у відповідних регуляторних актах (регламентах). Перелік всіх стандартів – на вебсторінці [Канадської ради зі стандартизації](#);

- Перелік нормативних актів, що встановлюють вимоги до промислової продукції, викладений на веб-сторінці [Агентства прикордонної служби Канади](#);

- Перелік нормативних актів, що встановлюють вимоги до аграрної і харчової продукції, викладений на вебсторінці Automated Import Reference System;

- Окрім загальних вимог до продукції на федеральному рівні можуть діяти додаткові вимоги на рівні провінцій;

- Багато стандартів Канади є гармонізованими з США або розробленими спільно;

- Тестування та сертифікація є основними формами оцінки відповідності. Детальна інформація про вимоги до продукції – за [посиланням](#).

Пошук бізнес-партнерів. Ознайомлюйтесь із запитамі від іноземних компаній, знаходьте цікаві пропозиції та пропонуйте співпрацю закордонним партнерам (посилання)

Зі списком галузевих організацій Канади можна ознайомитися за цим посиланням: <https://www.canada.ca/en/environment-climate-change/corporate/transparency/briefing-materials/corporate-book/national-industry-organizations.html>

Особливості канадської бізнес-культури

Консерватизм. Digital-інструменти, якими активно користуються українці, у Канаді не настільки розповсюджені. І не тому, що вони не можуть собі їх дозволити, а тому, що телефон – це пристрій для розмови й не більше. Тому під час бізнес-зустрічі не заведено обмінюватися e-mail адресами, щоб прискорити розгляд питання. Скоріше канадський бізнесмен повернеться до свого офісу, відкриє пошту й дійде до вашого листа навіть на наступний день. Якщо інформація буде подана в неправильному форматі, то файл взагалі не відкриватимуть.

Є певні стандарти, спрацьовує схема «або за стандартом – або ніяк». Якщо у компанії є певна процедура розгляду пропозицій, то винятків не буде. Це ті моменти, які українці не розуміють, бо вважають, що «там же українці, ми завжди порозуміємося». Усе відбувається ґрунтовно, послідовно – крок за кроком, як має бути. Ніхто не буде зустрічатися без попередніх домовленостей, без інформації та презентації компанії.

Що із українського може бути особливо цікаве канадцям?

*Проект CUTIS
(Canada-Ukraine Trade
and Investment Support
project)*

На реалізацію цього проекту протягом п'яти років уряд Канади виділив 13,6 млн дол. Партнерами у ньому є Канадсько-українська торгова палата, Конференційна рада Канади і Міністерство економічного розвитку і торгівлі України.

Головне завдання CUTIS – аналіз української економіки з метою виявлення чотирьох-п'яти галузей, якими найбільше цікавиться Канада з точки зору імпорту. Після виділення цих сфер, будуть обиратися конкретні українські фірми, готові до експорту: роз'яснять місцеві закони, ознайомлять із канадськими митними та іншим правилами та допоможуть підготувати маркетингові матеріали. Представників цих компаній із уже готовими маркетинговими пропозиціями запросять до Канади у складі торговельних місій, де вони матимуть змогу показати свої проекти та послуги, розказати про них потенційним клієнтам.

ІТ-сектор

ІТ – це вагомий і успішний сектор в Україні, який буде дуже цікавий Канаді. Власне, уже є багато канадських компаній, які користуються послугами українського ІТ-сектору, замовляють українцям розробку програмного забезпечення і пропонують інший аутсорсинг.

Сільське господарство

Реалізація проектів технічної допомоги в молочній галузі, сприяння створення сільськогосподарських кооперативів щодо будівництва зернохосовищ в Україні.

*Яка продукція матиме
попит на полицях
супермаркетів у Канаді?*

У першу чергу заморожені ягоди та овочі. Переробні компанії цікавляться свіжими овочами для подальшого виготовлення міксів, салатів, сендвічів. Яблука – потенційно цікаві, але питання в ціні та логістиці, бо в Канаду яблука постачаються з ближчих країн, відповідно вони дешевші. Також вигідно експортувати продовольчі товари з високою доданою вартістю: кондитерські вироби, консервовані та готові овочі, олію, соки, алкогольні напої та рибну продукцію, мед, горіхи.

ВАНКУВЕР – МІСТО-ПОБРАТИМ ОДЕСИ

Ванкувер (англ. Vancouver) – прибережне місто і головний морський порт,

розташований на південному заході Канади, в провінції Британська Колумбія, на кордоні з США. Це 3-є за кількістю жителів місто країни (після Монреалю і Торонто), що складається з 13 муніципальних округів.

Населення: 612 тис осіб.

Історія. Археологічні розкопки показують, що прибережні індіанці заселили територію Ванкувера 500 років до нашої ери. Британський капітан військового судна Джордж Ванкувер відкрив цю територію в 1792 році. Ванкувер був заснований як поселення лісорубів під назвою Гранвілл в 1870 році. Надалі був зареєстрований як місто в 1886 році і перейменований на честь Капітана Ванкувера. До червня 1886 року в молодому місті було вже понад 1000 жителів і 600 будинків, в основному дерев'яних. А 13 червня, за 45 хвилин місто згоріло дотла.

У 1891 році було організовано електричне трамвайне сполучення між Ванкувером і Нью-Вестмінстер. У 1899 році в місто прибув перший автомобіль, а в 1907 році - відкрилася перша бензоколонка.

Ванкувер - ворота на Далекий Схід для внутрішніх територій країни. Місто ввібрав культурні традиції таких цивілізацій, як: Північна Америка і Індія, Азія і Європа - всі вони присутні в архітектурних ансамблях Ванкувера.

Місто виграв першість на проведення Зимових Олімпійських Ігор - 2010.

Економіка. Ванкувер - головний західний кінцевий пункт Канадської трансконтинентальної магістралі, а також один з найбільших ділових і індустріальних центрів країни.

Порт Ванкувера, торгуючи з 90 державами світу, є найбільшим і розвиненим в Канаді з товарообігом близько 43 мільярдів доларів щорічно і надає 62 200 робочих місць. Порт - північноамериканські ворота для торгівлі з Азіатсько-Тихоокеанським регіоном.

У Центральному районі Ванкувера знаходяться 60 % регіональних офісів, а також головні представництва деревообробних і видобувних компаній, філії національних і міжнародних банків, бухгалтерських та юридичних контор. В останні роки Ванкувер стає центром комп'ютерних і біо- технологій.

Міжнародний аеропорт Ванкувера другий за завантаженістю в Канаді, а також є другим за величиною міжнародними транспортними воротами на західному узбережжі Північної Америки.

Культура. У 1971 році в місті відкрито Музей століття, до складу якого увійшли планетарій і Морський музей. Будинок планетарію оздоблено величезною скульптурою краба, який, по індіанським легендам, здавна охороняє затоку. У Морському музеї експонується сторожовий корабель «Сен-Рок» - невелике парусно-парове судно з дерев'яним корпусом, яке двічі, в 1940 і 1944 роках, вчинила перехід по Північно-Західному проході через води Канадської Арктики.

Гестаун - улюблене місце прогулянок туристів. У центрі знаходяться старовинний паровий годинник, який характерними гудками відлічує час. На додаток до мальовничого місця розташування міста, гості Ванкувера можуть отримати задоволення від гарних садів і всесвітньо відомого Стенлі Парку.

Як і Одеса, Ванкувер є членом організації ICLEI (Міжнародна Рада Місцевих Екологічних Ініціатив).

День міста - 6 квітня.

Особливості ділового етикету у Канаді

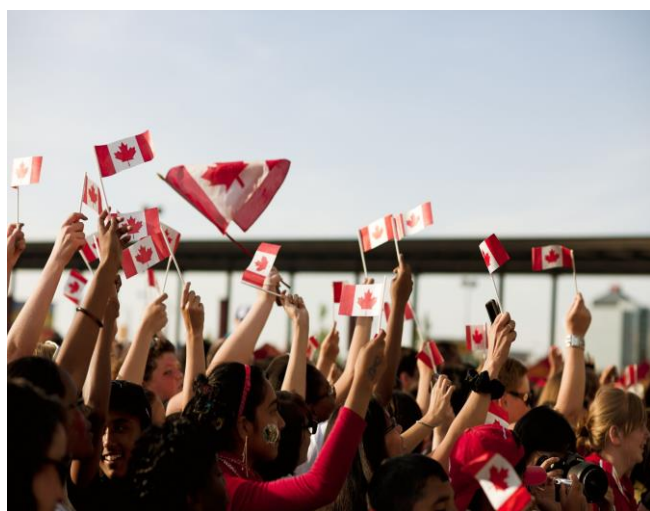
Зустрічі та переговори:

- Запізнення, як правило, погано сприймається на переговорах, тому варто прийти вчасно або трохи раніше;
- Рукоштовання – це стандарт. Люди можуть приймати судження про вас, ґрунтуючись на вашому рукоштованні, тому переконайтесь, що воно тверде і що ви підтримуєте зоровий контакт під час привітання;
- Люди зазвичай представляються за іменем, а потім обмінюються візитними картками;
- Спочатку буде невелика розмова, а вже потім приступають до справи;
- Ви можете виявити, що канадці спочатку стримані, але вони зазвичай стають менш стриманими у ході розвитку розмови. Ви можете очікувати, що вони будуть ввічливими, невимушеними, відносно неформальними та організованими під час зустрічей;
- Вони часто починають зустрічі з відкритої та чесної преамбули про свою позицію;
- Переривання не є бажаними, але краще варто створити середовище, де кожен може висловити свою думку;
- Зазвичай вони чекають, поки ви не висловіте свою позицію, щоб повністю зрозуміти всі варіанти;
- Тиск на переговорах – не вітається;
- Найкраще вести простий, прямий діалог, оскільки вони не люблять піднесу риторичу. Крім того, вони, як правило, з підозрою ставляться до перебільшених тверджень, які звучать занадто добре, щоб бути правдою;
- Канадці не люблять витратити час даремно, але й не цінують поспішність з рішеннями.

Варто врахувати:

- Хоча налагодження стосунків є важливим, канадці схильні заводити професійні дружні стосунки зі своїми колегами;
- Розмовляючи з канадцами, уникайте посилань на США та не порівнюйте свій досвід Канади з будь-яким досвідом, який ви мали в США.

Основні свята

1 січня – Новий рік.

Страсна п'ятниця. Дата свята залежить від церковного календаря.

Пасхальний понеділок.

24 травня – День королеви Вікторії. День народження королеви Вікторії (24 травня 1819 роки) колись був головним святом всієї Британської імперії. Тепер його забули навіть у Великобританії. Відзначається тільки в Канаді

1 липня – День Канади. Головне державне свято, встановлене на честь об'єднання всіх північноамериканських колоній Британії в єдиний домініон Канада в 1867 році.

Перший понеділок серпня – цей день відведений

в Канаді провінційним і міським святам.

Перший понеділок вересня – День праці.

Другий понеділок жовтня – День подяки. Нічим не відрізняється від американського, тому ідеально підходить для економних туристів.

25-26 грудня – Різдво.

Цікаві факти про країну та її жителів

1. Кордон між США і Канадою є найдовшим в світі. Його довжина – 8 891 км.

2. Канада має найдовшу берегову лінію у світі – 202 080 км.

3. Північноамериканський бобер – національна тварина Канади.

4. Назва країни має цікаве походження. Коли французький дослідник Жак Картьє (Jacques Cartier) дістався до Нового світу, місцеві тубільці запросили французів в *kanata*, тобто «село». Дослідники вирішили, що це назва країни. Пізніше *Kanata* трансформувалося в *Canada*.

5. Канадський прапор, який неофіційно називають *the Maple Leaf* (кленовий лист) і *l'Unifolié* (французькою «однолистник»), вперше з'явився як офіційний прапор 15 лютого 1965 року, через майже 100 років після утворення країни (в 1867 році). З тих пір 15 лютого в Канаді відзначають День національного прапора.

6. Канада є найосвіченішою країною в світі: більше половини її громадян мають вищу освіту.

7. У Канаді проживає близько 1,3 млн осіб українського походження (більшість з яких мають канадське громадянство). Українці – дев'ята за чисельністю етнічна група в Канаді. Канада, в свою чергу, є третьою країною в світі, після України та Росії, за кількістю українців, що там проживають.

8. У Канаді розташовано більше озер, ніж у всіх інших країнах світу разом узятих. Тільки в провінції Онтаріо їх налічується 250 000. Вони містять близько 1/5 світових запасів прісної води.

9. *Йонг-стріт* (*Yonge Street*) – вулиця, що з'єднує береги озера Онтаріо в Торонто з озером Симко (*Lake Simcoe*). До 1999 року Книга рекордів Гіннеса повторювала популярне неправильне твердження, що довжина вулиці становить тисяча вісімсот дев'яносто шість кілометрів, а значить *Йонг-стріт* – найдовша вулиця в світі. Помилка сталася через те, що *Йонг-стріт* ототожнювали з іншою частиною *Ontario's Highway 11*. Насправді довжина *Yonge Street* – 86 км, що теж немало.

10. Двічі в історії американці вторгалися в Канаду – в 1775 і 1812 роках. І обидва рази програвали.

11. Канада – батьківщина хокею. Перша професійна хокейна команда була створена в Канаді в 1904 році. Найвідоміший музей хокею – Зал хокейної слави (*Hockey Hall of Fame*) – знаходиться в Торонто і презентує розвиток як канадського, так і європейського хокею. Знаменитий Кубок Стенлі виставлений в Залі хокейної слави музею.

12. Канада вступила в Другу світову війну після нападу японців на Перл-Харбор, на день раніше самих США.

13. Велика частина Канади має меншу силу земного тяжіння, ніж інша частина Землі. Цей дивний феномен був відкритий в 1960-х роках. Нещодавно стало відомо, що причини зменшеної гравітації дві: по-перше, конвекція в мантії Землі, по-друге, – повільне відновлення земної кори після закінчення останнього льодовикового періоду.

14. Канадський поліцейський може видати «позитивний квиток» людині, який робить щось добре.

15. Канада займає третє місце за об'ємом запасів нафти, після Саудівської Аравії і Венесуели.

16. У Канаді (і США) є послуга «Прибирання через...» (*Cleaning for a Reason*). Безкоштовна прибирання житла надається жінкам, які страждають на рак, щоб ті могли зосередитися на своєму здоров'ї.

Особливості кухні Канади

Національна кухня Канади – це зібрані традиції та страви європейських мігрантів. Тут можна зустріти страви англійської, французької, італійської та української кухонь. Проте є й кілька справжніх канадських страв, які належать тільки цій країні.

Туртьєр. До складу пирога Tourtière входить свинина, яловичина, телятина або м'ясо дикої птиці, також спеції та трави. У деяких регіонах Канади в начинку кладуть рибу.

Канадський бекон. На відміну від традиційного бекону зі свинини, канадський бекон – це пісна грудка, засолена та обвалена у кукурудзяне борошно.

Були часи, коли Канада експортувала великі партії бекону до Англії, там він вважався делікатесом та був у дефіциті.

Копчене м'ясо по-Монреальськи. Ця страва вважається делікатесом. Її готують засолюючи грудку та цілий тиждень витримують у спеціях та сухих травах. Далі м'ясо коптять гарячим методом та обдають парою, щоб вона була цілком готовою до вживання.

Routine. Національна страва Канади.

Досить специфічна страва для Канади. Routine – це картопля фрі під сиром з гострою м'ясною підливою. Існує версія, що страва з'явилася у 1950 році, а декілька невеликих міст Канада й досі не можуть поділити першість цієї страви між собою.

Бівер Тейлс
Популярний десерт в Канаді.

Beaver Tails – листкові пиріжки з солодкою начинкою. Традиційна страва канадської кухні у перекладі означає, як хвіст бобра. Добре обсмажені смужки тіста подають з варенням, шоколадними пастами чи арахісовим маслом. Цей рецепт поколіннями передавався від сім'ї до сім'ї Грема Хукера, а в 1978 році він був доступний для всіх.

Нанаімо. Соковитий тришаровий десерт з крихти, ванільного масляного крему та гарячого шоколаду.

Вершковий тарт. Цей десерт вважають одним із головних страв ранньої канадської кухні. Тарт складається з хрумкої основи та начинки з вершкового масла, цукру та ячної суміші.

Кленовий сироп. Це гордість канадської кухні та улюблений смаколик країни. Його додають до всіх десертів та привозять в якості сувеніру.

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Голова Державної служби України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів

В.І. Лапа

2016 року

М. П.

СЕРТИФІКАТ ЗДОРОВ'Я
для харчових продуктів нетваринного походження/
HEALTH CERTIFICATE
for food of non-animal origin

Країна-експортер/Exporting country				Країна-імпортер/Importing country			
1.1. Відправник/ Consignor Назва/ Name Адреса/Address Номер телефону/Tel No.				1.2. Номер сертифіката/ Certificate reference number		1.2. a.	
				1.3. Компетентний орган/ Competent Authority			
				1.4. Територіальний орган компетентного органу/Local Competent Authority			
1.5. Одержувач/Consignee Назва/ Name Адреса/Address Номер телефону/Tel No.				1.6. Місце походження (виробник)/ Place of origin (producer) Назва/ Name Адреса/Address Номер ухвалення/ Ресстраційний номер / Approval/Registration number/			
1.7. Країна походження/ Country of origin	Код ISO/ ISO code	1.8. Регіон походження/ Region of origin	Код/ Code	1.9. Країна призначення/ Country of destination	Код ISO/ ISO code	1.10. Регіон призначення/ Region of destination	Код/ Code
UKRAINE	UA						
1.11. Місце відвантаження/Place of loading				1.12. Дата відправлення/ Date of departure			
1.13. Транспорт/ Means of transport Літак/ Airplane ☐ Судно/ Ship ☐ Залізничні вагони/ Railway wagon ☐ Дорожній екіпаж/ Road vehicle ☐ Інший/ Other ☐ Ідентифікація / Identification: Документальні посилання/ Documentary references:				1.14. Вхідний прикордонний інспекційний пункт (якщо відомо)/ Entry Border inspection point (if applicable)			
1.16. Найменування товару та опис/ Name of the product and description				1.15. Умови зберігання та транспортування (температура)/ Storage and transport conditions (temperature)			
1.17. Номер партії або дата маркування/ Lot number or date identification							
1.18. Термін придатності/ Expiration date				1.19. Вага нетто одиниці/ Unit net weight (in appropriate units)			
1.20				1.21. Кількість та вид упаковок/ Number and type of packages			
1.22. Ідентифікація контейнера/номер пломби Identification of container/seal number				1.23. Вага нетто/ Net weight			
1.23. Для людського споживання / For human consumption ☐				1.24. Примітки/ Notes			
<p>Я, державний інспектор, що нижче підписався, цим засвідчую, що виробник продукту, який призначений на експорт з України, підлягав перевірці з боку Компетентного органу України та знаходиться під його наглядом щодо дотримання відповідного законодавства про харчові продукти, а коли це необхідно відбираються зразки продукту та досліджуються в уповноваженій Компетентним органом України лабораторії.</p> <p>I, the undersigned state inspector, hereby certify that the producer of the product, which is intended to be export by Ukraine has been undergoing inspections by Competent Authority of Ukraine and is being under its supervision in terms of relevant food legislation and when necessary samples are taken from the products and analyzed in laboratory authorized by the Competent Authority of Ukraine.</p>							
Державний інспектор / State inspector Прізвище (великими літерами)/ Name (in capitals):				Кваліфікація та посада/ Qualification and title			
Дата / Date:				Підпис / Signature:			
Печатка / Stamp:							

Частина I: Подробичі щодо відправленого вантажу/
Part I: Details of dispatched consignment

**Методичні рекомендації
щодо оформлення сертифіката здоров'я
при експорті харчових продуктів нетваринного походження**

I. Загальні положення

1.1. Методичні рекомендації щодо оформлення сертифіката здоров'я при експорті харчових продуктів нетваринного походження (надалі – Методичні рекомендації) застосовуються при експорті харчових продуктів нетваринного походження для споживання людиною, підконтрольних Держпродспоживслужбі (наприклад, кондитерські вироби, олія, спеції та прянощі, мука, консервовані фрукти та овочі, сік, чай, кава смажена, какао-порошок, вироби з макаронного тіста, дієтичні добавки, варення, джеми, соуси, гірчиця, вода мінеральна, напої, пиво, вина, тощо).

1.2. Сертифікат здоров'я на вантажі з харчовими продуктами нетваринного походження, що експортуються (сертифікат здоров'я), видається на вимогу оператора ринку на харчові продукти, що відповідно до статті 26 Закону України "Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів" вироблені на потужностях, зареєстрованих відповідно до вимог законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів.

1.3. Сертифікат здоров'я видається та засвідчується підписом державного інспектора територіального органу Держпродспоживслужби області або району, на яких покладено функції із здійснення державного контролю в сфері безпечності харчових продуктів, печаткою цього органу і містить повне прізвище, ім'я, по-батькові посадової особи, яка його підписала.

1.4. Розмір плати за видачу сертифіката здоров'я на вантаж з харчовими продуктами нетваринного походження відповідно до частини 3 статті 60 Закону становить 0,05 місячного розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на дату відповідного звернення оператора ринку.

1.5. Сертифікат здоров'я видається англійською мовою в двох примірниках. Один екземпляр (оригінал) – оператору ринку, другий (копія), на яку ставиться оригінальна печатка територіального органу Держпродспоживслужби, – зберігається в територіальному органі.

1.6. Перелік державних інспекторів, уповноважених оформляти Сертифікат здоров'я оприлюднюється на веб-сайті територіального органу Держпродспоживслужби. Кількість таких інспекторів повинна бути не менше двох.

1.7. Територіальні органи мають вести журнал реєстрації видачі Сертифікатів здоров'я, які належним чином прошнуровані, пронумеровані та скріплені печаткою.

Номера Сертифікатів здоров'я мають забезпечувати простежуваність вантажу згідно із записами у журналі.

Номер сертифіката має містити три пари цифр (*Наприклад 01-06-XXX*):

- перша пара цифр означає порядковий номер області, міста Києва;
- друга – порядковий номер району (міста);
- третя – порядковий номер сертифіката.

II. Процедура видачі Сертифіката здоров'я

2.1. Оператор ринку харчових продуктів або уповноважена ним особа, який планує отримати міжнародний сертифікат на вантаж з харчовими продуктами нетваринного походження, що плануються до експорту, подає до територіального органу Держпродспоживслужби звернення про видачу міжнародного сертифіката.

2.2. В зверненні зазначається таке:

- країна, до якої планується експорт харчових продуктів.
- опис харчових продуктів, в якому міститься інформація, передбачена формою Сертифіката здоров'я для харчових продуктів нетваринного походження, що затверджена Держпродспоживслужбою.
- інформація щодо наявності спеціальних вимог до цих продуктів (наприклад, лабораторні дослідження (випробувань) перед відправленням вантажу, необхідності ухвалення експортної потужності, ведення реєстрів експортерів тощо). Якщо такі спеціальні вимоги невідомі оператору ринку харчових продуктів або наявні факти/інформація, що свідчать про відсутність спеціальних вимог країни призначення (наприклад, в зовнішньоекономічному договорі/контракті не містяться відповідні положення), про це зазначається у зверненні;
- якщо на потужності, на якій здійснюється виробництво цих харчових продуктів, що призначені для експорту, планові та позапланові заходи державного контролю не проводилися протягом останніх 12 місяців, оператор ринку харчових продуктів або уповноважена ним особа надає окреме звернення про проведення компетентним органом позапланового заходу державного контролю потужності оператора ринку.

2.3. До звернення оператора ринку додається:

- копія зовнішньоекономічного договору/контракту;
- копії документів, що засвідчують наявність спеціальних вимог, встановлених компетентним органом країни призначення вантажу (в разі наявності);
- копії інших документів, що засвідчують характеристики вантажу харчових продуктів та транспортного засобу (за наявності - інвойс, CMR, товаро-

транспортна накладна специфікація харчового продукту або інший схожий за суттю документ).

2.4. Відповідний територіальний орган Держпродспоживслужби видає міжнародний сертифікат в робочий день, наступний за днем отримання звернення оператора ринку харчових продуктів або уповноваженої ним особи, за формою, затвердженою Держпродспоживслужбою, а у випадку наявності – за формою Сертифікату здоров'я погодженої між компетентними органами або за формою встановленою законодавством країни призначення та на підставі безпосередньої перевірки відповідності вантажу вимогам країни призначення (огляд, відповідність тощо).

2.5. Винятками із зазначеного в пункті 2.4. цього розділу терміну видачі Сертифікату здоров'я, є такі випадки:

–у зверненні оператора ринку харчових продуктів наведені спеціальні вимоги до харчових продуктів, встановлені компетентним органом країни призначення або їх наявність на офіційному сайті Держпродспоживслужби у відповідному розділі. В цьому випадку видача Сертифікату здоров'я здійснюється із врахуванням строку виконання спеціальних вимог компетентного органу країни призначення, (наприклад – перевірка вантажу, під час якої здійснюється перевірка його відповідності вимогам країни призначення, лабораторних досліджень (випробувань)) але не пізніше наступного робочого дня після виконання необхідних заходів;

–необхідність проведення позапланового заходу державного контролю потужності оператора ринку внаслідок обставин, зазначених в абзаці п'ятому пункту 2.2. цих Методичних рекомендацій. Такий захід проводиться протягом п'яти робочих днів з дня, наступного за днем отримання звернення оператора ринку харчових продуктів або уповноваженої ним особи.

2.6. За результатами проведення позапланового заходу державного контролю потужності оператора ринку державний інспектор видає Сертифікат здоров'я не пізніше наступного робочого дня після його завершення.

III. Заповнення Сертифікату здоров'я

3.1. *Відправник* – вказується назва (ім'я), адреса, поштовий індекс і номер телефону оператора ринку (особи), яка відправляє вантаж (продавець або виробник).

3.2. *Номер сертифіката* – вказується номер сертифіката згідно пункту 9 частини I.

3.3. *Компетентний орган* – Компетентним органом України є Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (**State Service of Ukraine on Food Safety and Consumer Protection**).

3.4. *Територіальний орган компетентного органу* – вказується назва територіального органу Держпродспоживслужби, який здійснює оформлення

сертифікату (Main administration of SSUFSCP in Poltava region або Administration of SSUFSCP in Brovarskiy district of Kiev region).

3.5. *Одержувач* – вказується назва (ім'я), адреса, поштовий індекс і номер телефону компанії (особи), яка відповідальна за отримання вантажу (покупець).

3.6. *Місце походження (виробник)* – вказується назва, адреса та виробництва вантажу номер ухвалення/реєстраційний номер.
(*Наприклад, 15-13-47 МР*).

3.7. *Країна походження* – вказується Україна (**Ukraine**) та код ISO для України (**UA**).

3.8. *Регіон походження* – вказується назва області походження (*Київська область / Kyiv region (oblast)*) та державний код області (*Приклад, UA-0*).

3.9. *Країна призначення* – вказується назва країни призначення (*Наприклад, Словенія/Slovenia*) код ISO для даної країни (*Наприклад, SI*).

3.10. *Регіон призначення* – вказується назва області призначення (якщо відомо).

3.11. *Місце завантаження* – вказується морський порт, аеропорт, склад, залізнична станція, холодильник підприємства, митно-ліцензійного складу.

3.12. *Дата відправлення* – вказується фактична дата відправки (рейсу), яка співпадає з датою підпису сертифіката державним інспектором.

3.13. *Транспорт* – необхідно помітити діагональним хрестиком відповідний вид транспортування.

Airplane/ Літак	☐
Road vehicle / Дорожній екіпаж	☒

Ідентифікація – вказується номер рейсу, назву судна, номер автомобіля і т.д. в міру необхідності.

Посилання на документ – вказується номер комерційних документів (CMR, товаро-транспортна накладна, специфікація на вантаж який супроводжується даним сертифікатом тощо).

3.14. *Вхідний прикордонний інспекційний пост* – вказується порт прибуття, аеропорт прибуття, наземний прикордонний інспекційний пост перетину кордону.

3.15. *Умови зберігання та транспортування (температура)* – вказується відповідні умови зберігання харчових продуктів та їх транспортування.

3.16. *Найменування товару та опис* – вказується загальновідома назва та опис товару товару (*Приклад, прянощі/spices, мука/flavor*)*.

*- у разі необхідності зазначення у даному пункті найменування та опису товарів, кількість яких перевищує 5 позицій, в такому випадку зазначається посилання на додаток, що є невід'ємною частиною даного сертифікату (*Приклад, дивись додаток/See attachment*).

3.17. *Номер партії або дата маркування* – вказується номер партії або дата маркування товару.

3.18. *Термін придатності* – вказується термін придатності товару.

3.19. *Вага нетто одиниці* – вказується вага НЕТТО в кілограмах (кг).

3.21. *Кількість та вид упаковок* – вказується точна кількість пакетів, ящиків, мішків тощо, а також тип пакування (*Наприклад: картонні коробки, поліетиленові ящики тощо / 1-litre glass bottle, 18-kg tin package, 1-kg kashar cheese vacuumed in polyethylene*).

3.22. *Ідентифікація контейнера/номер пломби* – вказується номер контейнера та номер пломби (за потреби).

3.23. *Вага нетто* – вказується загальна вага НЕТТО в кілограмах (кг).

Для людського споживання – встановити діагональний хрестик, що товар призначений для споживання людиною.

3.24. *Примітки* – зазначаються результати лабораторних досліджень (випробувань), в тому числі й дослідження на ГМО, які проводяться на вимогу країни призначення або заяви оператора ринку.

3.25. *Державний інспектор* – зазначається ім'я, прізвище, посада та кваліфікація державного інспектора, який оформляє Сертифікат здоров'я.

Колір підпису, особистої печатки та штампів має відрізнятися від кольору іншого тексту.

Державний інспектор засвідчує тільки ту інформацію, якою він володіє.

СЕРТИФІКАТ ЗДОРОВ'Я
для харчових продуктів нетваринного походження/
HEALTH CERTIFICATE
for food of non-animal origin

Країна-експортер/Exporting country

Країна-імпортер/Importing country

Частина I: Подробниці щодо відправленого вантажу/ Part I: Details of dispatched consignment	1.1. Відправник/Consignor Назва/Name		1.2. Номер сертифіката/ Certificate reference number		1.2.a.			
	Адреса/Address		1.3. Компетентний орган/Competent Authority					
	Номер телефону/Tel No.		1.4. Територіальний орган компетентного органу/Local Competent Authority					
	1.5. Одержувач/Consignee Назва/Name		1.6. Місце походження (виробник)/Place of origin (producer) Назва/Name					
	Адреса/Address		Адреса/Address					
	Номер телефону/Tel No.		Номер ухвалення/ Ресстраційний номер / Approval/Registration number/					
	1.7. Країна походження/ Country of origin	Код ISO/ ISO code	1.8. Регіон походження/ Region of origin	Код/ Code	1.9. Країна призначення/ Country of destination	Код ISO/ ISO code	1.10. Регіон призначення/ Region of destination	Код/ Code
	UKRAINE	UA						
	1.11. Місце відвантаження/Place of loading			1.12. Дата відправлення/Date of departure				
	1.13. Транспорт/Means of transport			1.14. Вхідний прикордонний інспекційний пункт (якщо відомо)/ Entry Border inspection point (if applicable)				
Літак/ Airplane ☐			Судно/ Ship ☐					
Дорожній екіпаж/ Road vehicle ☐			Залізничні вагони/ Railway wagon ☐					
Ідентифікація / Identification:			1.15. Умови зберігання та транспортування (температура)/ Storage and transport conditions (temperature)					
Документальні посилання/ Documentary references:								
1.16. Найменування товару та опис/Name of the product and description			1.17. Номер партії або дата маркування/ Lot number or date identification					
1.18. Термін придатності/Expiration date			1.19. Вага нетто одиниці/ Unit net weight (in appropriate units)					
1.20.			1.21. Кількість та вид упаковок/ Number and type of packages					
1.22. Ідентифікація контейнера/номер пломби Identification of container/seal number			1.23. Вага нетто/ Net weight					
1.23. Для людського споживання / For human consumption ☐			1.24. Примітки/ Notes					
<p>Я, державний інспектор, що нижче підписався, цим засвідчую, що виробник продукту, який призначений на експорт з України, підлягав перевірці з боку Компетентного органу України та знаходиться під його наглядом щодо дотримання відповідного законодавства про харчові продукти, а коли це необхідно відбираються зразки продукту та досліджуються в уповноваженій Компетентним органом України лабораторії.</p> <p>I, the undersigned state inspector, hereby certify that the producer of the product, which is intended to be export by Ukraine has been undergoing inspections by Competent Authority of Ukraine and is being under its supervision in terms of relevant food legislation and when necessary samples are taken from the products and analyzed in laboratory authorized by the Competent Authority of Ukraine.</p>								
Державний інспектор / State inspector			Кваліфікація та посада/ Qualification and title					
Прізвище (великими літерами)/ Name (in capitals):								
Дата / Date:			Підпис / Signature:					
Печатка / Stamp:								

Ветеринарний сертифікат для експорту з України до Канади бджолиних маток
VETERINARY CERTIFICATE FOR EXPORT FROM THE UKRAINE TO CANADA OF QUEEN BEES

Україна/ Ukraine

Ветеринарний сертифікат для експорту до Канади /
Veterinary certificate for export to Canada

Частина I: Детальна інформація щодо відправленого вантажу/ Part I: Details of dispatched consignment	I.1. Відправник/ Consignor Назва/ Name Адреса/ Address Номер телефону/ Tel.		I.2. Номер сертифіката/ Certificate reference number		I.2a. Номер дозволу на импорт, виданий CFIA/ Approval number for importation issued by CFIA			
			I.3. Центральний компетентний орган/ Central Competent Authority					
			I.4. Місцевий компетентний орган/ Local Competent Authority					
	I.5. Одержувач/ Consignee Назва/ Name Адреса/ Address Поштовий індекс/ Postal code Номер телефону/ Tel.		I.6.					
	I.7. Країна походження/ Country of origin	Код ISO/ ISO code	I.8. Регіон походження/ Region of origin	Код/ Code	I.9. Країна призначення/ Country of destination	Код ISO/ ISO code	I.10. Регіон призначення/ Region of destination	Код/ Code
	I.11. Місце походження/ Place of origin Назва/ Name Адреса/ Address Номер ухвалення/ Approval number		I.12. Місце призначення/ Place of destination Назва/ Name Адреса/ Address Поштовий індекс/ Postal code Номер ухвалення/ Approval number					
	I.13. Місце відвантаження/ Place of loading Адреса/ Address Номер ухвалення/ Approval number		I.14. Дата відправлення/ Date of departure					
	I.15. Транспорт/ Means of transport Літак/ Aeroplane ☐ Судно/ Ship ☐ Залізничні вагони/ Railway wagon ☐ Дорожній еквіпаж/ Road vehicle ☐ Інший/ Other ☐		I.16. Вхідний прикордонний інспекційний пост в Канаді/ Entry VIP in Canada		I.17.			
	I.18. Опис товару/ Description of commodity		I.19. Код товару (HS код)/ Commodity code (HS code) 01.06.41.2104		I.20. Кількість/ Quantity			
	I.21. Температура продукту/ Temperature of the product		I.22. Кількість упаковок/ Number of packages		I.24. Тип пакування/ Type of packaging			
I.23. Номер пломби/ контейнера/ Seal /container No		I.25. Товари, призначені для розселення/ Commodities certified for Resettlement/ Reclassification		I.27. Для імпорту або доступу в Канаду				
I.26.		I.28. Ідентифікація товару/ Identification of the commodities Вид наукової назви/ Species (Scientific name)		Система ідентифікації/ Identification system		Ідентифікаційний номер/ Identification number		

Частина II: Сертифікація/Part II: Certification	II. Інформація про стан здоров'я/ Health information	II.a. Ідентифікаційний номер міжнародного сертифіката/ International Certificate reference number	II.b.
	<p>II.1. Підтвердження безпечності здоров'я тварин/ Animal health attestation</p> <p>Я, що нижче підписався державний ветеринарний інспектор, цим засвідчую, що бджолині матки, зазначені в першій частині цього сертифіката відповідають наступним вимогам:/ I, the undersigned official veterinarian, hereby certify, that queen bees described in Part I of this International Certificate, comply with the following requirements:</p> <p>II.1.1. походять з країни або зони, де не було зареєстровано випадків Малего вуликового жука (<i>Aethina tumida</i>) протягом останніх 6 місяців до моменту експорту/ come from territory of or a zone where no cases of Small Hive Beetle (<i>Aethina tumida</i>) were registered within the past 6 months prior to export;</p> <p>II.1.2. походять з країни або зони вільної від кліщів <i>Tropilaelaps</i> spp./ originate from a country or zone designated free from <i>Tropilaelaps</i> spp. mites;</p> <p>II.1.3. походять з господарств (пасік), вільних від Американського гнильця, Європейського гнильця та Варроатозу, що було підтверджено за результатом клінічного огляду бджолиних сімей відповідно до вимог Компетентного органу Канади / come from facilities (apiaries) free from American Foulbrood (AFB), European foulbrood (EFB) or Varroa mites, proved by as the result of clinical examination of bee colonies according to the requirements of Competent authority of Canada,</p> <p>II.1.4. Бджолині матки походять з племінної пасіки, яка знаходиться під наглядом і контролем компетентного органу країни походження/ queen bees come from the production or/and mating apiary which is under control (supervision) of the competent authority of a country of origin;</p> <p>походять з території країни або зони, вільної від клінічного або епідеміологічного підтвердження африканських медоносних бджіл (<i>Apis mellifera scutellata</i>) та африканських гібридів медоносних бджіл, включаючи європейські гібриди медоносних бджіл з африканізованими бджолами./ originate from the country of zone free from clinical or epidemiological evidence of the African honeybees, (<i>Apis mellifera scutellata</i>), and Africanized honey bees hybrids including European honeybee hybrids with Africanized bees.</p> <p>II.1.5. Бджолині матки (бджоли) або зародкова плазма походять з пасіки, яка визначена, як така, що не контамінована бджолою східною (<i>Apis cerana</i>). The queen bees (bees) or germplasm originate from an apiary defined as free from contamination with the Asian Honey bee (<i>Apis cerana</i>).</p>		
	<p>Примітки/ Notes</p> <p>Частина I/ Part I:</p> <p>Пункт I.11: Вказати назву, адресу та номер ухвалення господарства походження/ Box 1.11: Indicate name, address and approval number of a holding.</p> <p>Пункт I.15: Вказати реєстраційний номер(и) залізничних вагонів або контейнерів та автомобілів, назви кораблів та номери рейсів літаків. Окремо надається інформація у разі розвантаження або перезавантаження/ Box 1.15: Indicate registration number (railway wagons or container and road vehicle), flight number (aircraft) or name (ship). Separate information is to be provided in the event of unloading and reloading.</p> <p>Пункт I.20: Кількість бджолиних маток (<i>Apis mellifera</i>). Вантажі складаються з кліток, кожна з яких містить одну бджолину матку та невелику кількість супровідних особин (до 6 особин на одну бджолину матку)/ Box 1.20: Number of queen bees (<i>Apis mellifera</i>). Shipments consist of cages, each containing one queen bees and a few amount of accompanying attendants (up to 6 attendants per queen bee).</p>		
	<p>Частина II./Part II:</p> <p>⁽¹⁾ Колір підпису та печатки має відрізнятися від кольору іншого тексту./ the signature and the seal must be in a different color that of the text.</p>		
	<p>Державний ветеринарний інспектор/ Official veterinarian</p> <p>Прізвище (великими літерами)/ Name (in capitals letters)</p> <p>Дата/ Date:</p> <p>Печатка ⁽¹⁾/ Stamp ⁽¹⁾:</p>	<p>Кваліфікація та посада/ Qualification and title</p>	<p>Підпис ⁽¹⁾/ Signature ⁽¹⁾:</p>

[Розведення, розважальні цілі / виставки (постійне перебування), та перепродаж / передача власнику собаки]

Model Kennel of Origin Certificate for the Export of Commercial Dogs Less than Eight Months of Age to Canada for Breeding, Show/Exhibition (Permanent Stay), and Resale/Adoption/ Форма сертифіката щодо розплідника походження для комерційного експорту собак віком до восьми місяців до Канади для цілей розведення, розважальних цілей / виставки (постійне перебування), та перепродажу / передачі власнику собаки

[COUNTRY OF ORIGIN/КРАЇНА ПОХОДЖЕННЯ]

Kennel of Origin Certificate/ Форма сертифіката щодо розплідника походження

Part I: Details of dispatched consignment/ Частина I: Деталі щодо відправленого вантажу	Consignor/Відправник: Name/Назва: Address/Адреса: Country/Країна:	Certificate reference No./Номер сертифіката: Import permit No./Номер дозволу імпорту: Central competent authority/Центральний компетентний орган:
	Consignee/ Одержувач: Name/ Назва: Address/Адреса: Country/Країна:	MO
	Kennel of origin/Розплідник походження: Name/Назва: Address/Адреса: Country/Країна:	
	Country of origin/ Країна походження: ISO code/Код ISO:	
	Country of destination/Країна: ISO Code/ Код ISO: <div style="display: flex; justify-content: space-around; width: 100%;">CANADACA</div>	
	Number/Quantity/Число/Кількість:	Date and time of departure/Дата та час відправлення:
	Dogs certified for/Собаки сертифіковані для цілей: Resale/Adoption/Перепродаж/Передача власнику собаки ☐	
	Show or Exhibition/Для виставочних чи розважальних цілей ☐ Breeding/Розведення ☐	
	Identification of the commodities/Ідентифікація вантажу: Breed/Порода Sex/Стать Colour/Markings/ Date of Birth Масть/Прикмети (dd/mm/yyyy) Дата народження (дд/мм/рррр) Microchip Number and Location/ Номер та місце розташування мікрочіпу	

[COUNTRY OF ORIGIN/ КРАЇНА
ПОХОДЖЕННЯ]

Kennel of Origin Certificate/ Форма сертифіката щодо
розплідника походження

Kennel of
Origin/Розплідник
походження

Certificate reference No/Номер
сертифіката

Import permit No/ Номер дозволу
імпорту

I, the undersigned official veterinarian⁽¹⁾/licensed veterinarian designated by the competent authority⁽¹⁾ of
[insert name of country of origin] certify that/ Я, що нижче підписався, офіційний ветеринарний лікар⁽¹⁾/
уповноважений ветеринарний лікар, уповноважений компетентним органом⁽¹⁾ _____ (назва країни походження),
засвідчую що :

1. The dog(s) being presented for importation identified above was/were born in the kennel of origin and has/have resided there from the time of birth until the time of export to Canada/ Вищезазначена(і) імпортована (-і) собака (-и), народилася(-лись) у розпліднику походження та утримувались там з моменту народження до моменту експорту до Канади.

AND/TA

2. The kennel of origin identified above was inspected on ____ / ____ / ____ [dd/mm/yyyy], which was within the ninety (90) days immediately preceding the date of export to Canada, and was found to meet the following requirements/Вищезазначений розплідник був інспектований ____ / ____ / ____ [дд / мм / рррр], що відбулось за 90 днів безпосередньо до дати експорту до Канади, і було встановлено, що він відповідає наступним вимогам:

- a. The kennel of origin has an attending licensed veterinarian to ensure that adequate veterinary care is provided. There is a written program of veterinary care and a written health record for each dog in the kennel of origin. This program includes a basic preventative health care plan (e.g., regular examinations, vaccinations, deworming, etc.) and a schedule of regular visits by the attending veterinarian/ У розпліднику наявний уповноважений ветеринарний лікар, який забезпечує належний ветеринарний догляд. Існує задокументована програма ветеринарного догляду та задокументовані медичні картки для кожної собаки в розпліднику. Ця програма включає основний план профілактичного медичного догляду (наприклад, регулярні огляди, щеплення, дегельмінтизація тощо) та графік регулярних відвідувань наявного лікаря;
- b. All dogs in the kennel of origin are uniquely identified by an approved means (tattoo or electronic microchip) and a log kept. The log includes the animal ID, the tombstone data relating to the dog and the final disposition of the dog. The data for each dog is retained for one year after the dog has left the kennel of origin/Усі собаки в розпліднику походження мають унікальну ідентифікацію затвердженими засобами (татування або електронний мікрочіп) та заведені у журнал. Журнал включає паспорт тварини, основні біографічні дані, що стосуються собаки, та остаточне(поточне) розташування собаки. Дані щодо кожної собаки зберігаються протягом одного року після того, як собака залишила розплідник;
- c. The animal housing facilities in the kennel of origin are structurally sound and in good repair. The dogs are protected from injury and contained securely. Other animals, including wildlife, are restricted from entering. The dogs are provided with adequate space for their size, purpose and temperament. The dogs are kept in a humane manner/Приміщення для утримання тварин у розпліднику походження знаходяться у доброму стані та безпечні. Собаки захищені від травм та утримуються в безпечних умовах. Іншим тваринам, включаючи диких тварин, допуск заборонено. Собакам наданий достатній простір відповідно їх розміру, цілей утримання та темпераменту. Підхід до утримання собак гуманний;
- d. The premises where the kennel of origin is located is free from accumulations of trash and waste materials, and maintained in a manner which prevents unhygienic conditions that may result in disease transmission. Good housekeeping practices are followed both inside and outside the kennel of origin/ Приміщення, де знаходиться розплідник, вільне від скупчення сміття та відходів, і утримується таким чином, щоб запобігти негігієнічним умовам, які можуть призвести до розповсюдження хвороби. Дотримуються належні практики ведення домашнього

Part II: Certification/Частина II:
Сертифікація

[COUNTRY OF ORIGIN/ КРАЇНА
ПОХОДЖЕННЯ]

господарства

[COUNTRY OF ORIGIN/ КРАЇНА
ПОХОДЖЕННЯ]

Kennel of Origin Certificate/ Форма сертифіката щодо
розплідника походження

Kennel of Origin/ Розплідник походження	Certificate reference No/Номер сертифіката	Import permit No/Номер дозволу імпорту
---	--	--

як всередині, так і за межами розплідника походження;

- e. In general, the kennel of origin is constructed in a manner and made of materials that allow it to be readily cleaned and sanitized, or be replaced when worn/ Загалом, розплідник побудований таким чином і виготовлений з матеріалів, що легко очищаються та дезінфікуються або замінюються при зношуванні;
- f. Interior surfaces that come into contact with dogs are free of rust, jagged edges or sharp points. Contact surfaces are cleaned daily to prevent the accumulation of excreta and reduce other disease hazards/Внутрішні поверхні, які контактують з собаками, не мають іржі, нерівних країв та гострих частин. Контактні поверхні щодня очищаються, щоб запобігти накопиченню екскрементів та зменшення ризиків розповсюдження захворювання;
- g. Floors made of dirt, absorbent bedding, sand, gravel, grass or similar are raked and/or cleaned. Contaminated material is removed and replaced so that odors are prevented or eliminated, and to eliminate insects, pests and vermin infestations/Підлоги зроблені із ґрунту, абсорбуючої підстилки, піску, гравію, трави або подібного згрібають та / або очищають. Забруднений матеріал видаляється і замінюється для запобігання або усунення неприємних запахів, а також для усунення комах, шкідників та зараження шкідниками.;
- h. The kennel of origin has reliable electric power for carrying out general husbandry requirements/ Розплідник походження забезпечений надійним джерелом електроенергії для забезпечення загальних потреб господарства;
- i. The kennel of origin has an adequate supply of running potable water to meet both the dogs' drinking needs and the kennel's cleaning needs/ Розплідник походження забезпечений достатньою кількістю проточної питної води, щоб задовольнити як потреби собак у питті, так і потреби в очищенні (митті) розплідника;
- j. Supplies of food and bedding are stored in a manner that protects it from spoilage or contamination; AND/Запаси їжі та підстилу зберігаються таким чином, щоб захистити їх від псування або забруднення; ТА
- k. Removal of waste, garbage, and dead animals is done on a regular schedule and in an appropriate manner to minimize contamination, control vermin and pests, and to reduce disease risks/ Вивіз відходів, сміття та загиблих тварин здійснюється за регулярним графіком та належним чином, щоб мінімізувати забруднення, дератизації та контролю шкідників, а також зменшення ризику захворювання.

Footnotes/Виноски:

⁽¹⁾ Delete as appropriate/ Видалити за необхідності

This certificate is valid for seven (7) days from the date of issuance/Цей сертифікат дійсний протягом семи (7) днів з дати видачі.

[COUNTRY OF ORIGIN/ КРАЇНА
ПОХОДЖЕННЯ]

**Kennel of Origin Certificate/ Форма сертифіката щодо
розплідника походження**

Licensed veterinarian (not required if the certification above is completed by an official veterinarian)/
Уповноважений ветеринарний лікар (не вимагається якщо сертифікація була проведена
офіційним ветеринарним лікарем)

Name (in capitals)/Прізвище(великими літерами): Qualification and title/Кваліфікація та посада:

Clinic Name/Назва медичного закладу: Phone/Телефон:

Clinic Address/Адреса медичного закладу: Email/Електронна адреса:

Date/Дата: Signature/Підпис:

Official veterinarian of the central veterinary service of the country of origin (required)/
Офіційний ветеринар лікар центральної ветеринарної служби країни походження
(обов'язково)

Name (in capitals)/ Прізвище(великими літерами): Qualification and title/Кваліфікація та посада:

Address/Адреса:

Date/Дата: Signature/Підпис:

Official Stamp/Офіційна печатка: